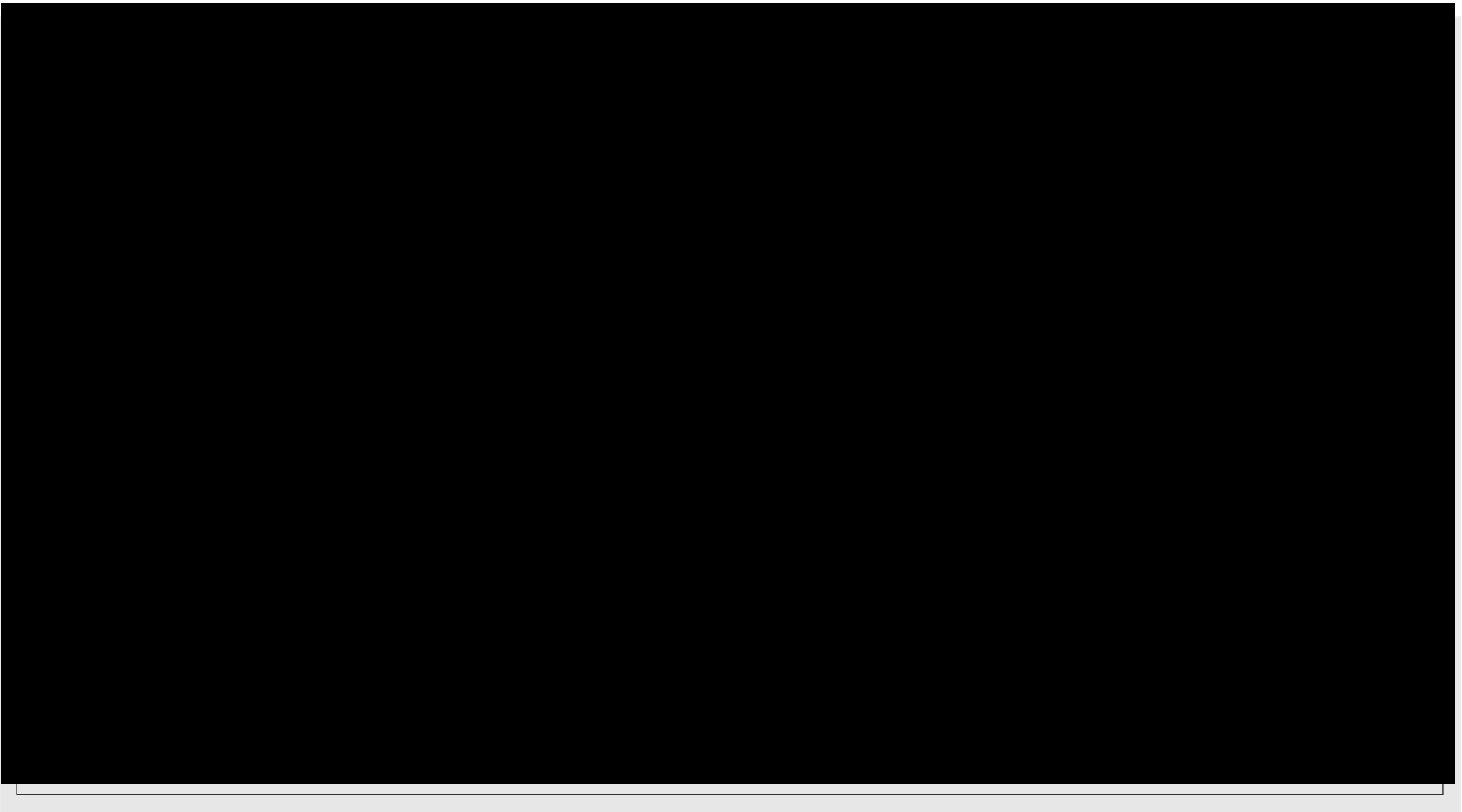

MADHËSITË KARAKTERITIKE TË LËVIZJES LËKUNDËSE

EKUACIONI I LËVIZJES LËKUNDËSE

Ekuacioni i lëvizjes lëkundëse harmonike

$$x = x_m \sin \varphi = x_m \sin \omega t$$

x- elongacioni

x_m- amplituda

φ- faza e lëkundjes

ω- shpejtësia këndore (frekuenca këndore)

t- koha

T – Perioda paraqet kohën e nevojshme që sistemi lëkundës të kryej një lëkundje të plotë

x – elongacioni paraqet largësinë momentale të trupit nga pozita e ekuilibrit

x_m – amplituda paraqet largësinë maksimale të trupit nga pozita e ekuilibrit

φ – faza e lëkundjes tregon se cila pjesë e periodës ka kaluar prej çastit kur ka filluar lëkundja

f – frekuenca e lëvizjes lëkundëse paraqet numrin e lëkundjeve të plota që kryhen për 1 sekondë

Lidhja mes frekuencës dhe periodës jepet me formulën:

$$f = \frac{1}{T} \qquad T = \frac{1}{f}$$

Njësia për frekuencën është Herci $1\text{Hz} = \frac{1}{\text{s}}$

Lidhja mes frekuencës këndore, periodës dhe frekuencës lineare jepet me formulën:

$$\omega = \frac{2\pi}{T} = 2\pi f$$

Faza e lëkundjes përcaktohet me formulën:

$$\varphi = \omega t = \frac{2\pi}{T} t$$

Perioda e lëvizjes lëkundëse harmonike është në përpjestim të drejtë me rrënjën katrore të masës së pikës materijale që bën lëkundje harmonike , ndërsa në përpjestim të zhdrejtë me rrënjën katrore të koeficientit të proporcionalitetit.

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}}$$

Shpejtësia e lëvizjes lëkundëse harmonike shprehet me formulën:

$$v = \omega x_m \sin\left(\omega t + \frac{\pi}{2}\right) \quad \text{ose} \quad v = \omega x_m \cos \omega t$$

Nga formula vërehet se shpejtësia i paraprin në fazë elongacionit për $\frac{\pi}{2}$

Nxitimi te lëvizja lëkundëse shprehet me formulën:

$$a = \omega^2 \sin(\omega t + \pi)$$

Nga formula vërehet se nxitimi i paraprin në fazë elongacionit për π

- **Shembull** . Trupi bën lëvizje harmonike me frekuencë 2Hz dhe amplitudë 5 cm. Për sa kohë faza e lëkundjeve do të bëhet $\frac{\pi}{6}$, nëse faza fillestare është zero? Sa është shpejtësia në atë çast?

Zgjidhje:

Të dhënat: Kërkohet:

$$f = 2\text{Hz}$$

$$x_m = 5\text{ cm} \quad v = ?$$

$$\varphi = \frac{\pi}{6}$$

Nga formula e fazës së lëkundjeve:

$$\varphi = \omega t = 2\pi f \cdot t$$

për kohën fitojmë:

$$t = \frac{\varphi}{2\pi f} = \frac{\frac{\pi}{6}}{2\pi \cdot 2\text{Hz}} = 0,042\text{ s.}$$

Në çastin e kohës 0.042 s, trupi do të ketë shpejtësi:

$$v = \omega x_m \sin\left(\omega t + \frac{\pi}{2}\right) = 2\pi f x_m \sin\left(\varphi + \frac{\pi}{2}\right)$$

$$v = 2\pi 2\text{Hz} \cdot 0,05\text{m} \cdot \sin\left(\frac{\pi}{6} + \frac{\pi}{2}\right) \Rightarrow v = 0,54 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

- **Detyrë shtëpie** – Të gjendet shpejtësia dhe nxitimi i pikës materiale që lëkundet me amplitudë 4cm. Koha e një lëkundje është 2s.